

I. ĐỌC – HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Nền tảng của sự thành công nằm ở tính kỷ luật tự giác và được thể hiện thông qua sự tự chủ. Tự chủ là lòng can đảm được sử dụng đúng lúc, là khả năng tự chế ngự và kiểm soát tất cả các trạng thái cảm xúc của bản thân. Nếu ví con người như một chiếc thuyền thì tính tự chủ chính là bánh lái, giữ cho thuyền đi đúng hướng, vượt qua những sóng gió của cuộc đời. Người hạnh phúc nhất chính là người có thể làm chủ được bản thân.

Điềm tĩnh là một trong những biểu hiện của sự tự chủ. Người giữ được điềm tĩnh luôn ẩn chứa trong mình nguồn sức mạnh to lớn. Điềm tĩnh giúp con người giữ được sự sáng suốt trong khi những người khác không còn kiên nhẫn. Khi bị ai đó đổ lỗi, khi mọi lời chỉ trích đều dồn về bạn, khi bạn liên tục vấp ngã hay khi bị bạn bè quay lưng... ấy là những lúc bạn cần đến tính tự chủ và sự điềm tĩnh. Biết chế ngự bản thân và giữ được sự điềm tĩnh, bạn sẽ có được bình yên cũng như sẵn sàng đấu tranh cho những mục tiêu cao cả của đời mình. Hãy cố gắng giữ được vẻ bình tĩnh và cái tâm bình thản, sáng suốt trong mọi tình huống, bạn nhé!

(Không gì là không có thể - George Matthew Adams, Thu Hằng dịch)

Câu 1. Theo tác giả, những lúc bạn cần đến tính tự chủ và sự điềm tĩnh là lúc nào?

Câu 2. Chỉ ra và nêu tác dụng biện pháp tu từ trong câu: *Nếu ví con người như một chiếc thuyền thì tính tự chủ chính là bánh lái, giữ cho thuyền đi đúng hướng, vượt qua những sóng gió của cuộc đời.*

Câu 3. Theo anh, chị, tại sao tác giả khẳng định: *Người hạnh phúc nhất chính là người có thể làm chủ được bản thân.*

Câu 4. Thông điệp anh (chị) tâm đắc nhất qua văn bản là gì? Nêu lí do anh (chị) chọn thông điệp đó.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc - Hiểu, anh/ chị hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ về ý nghĩa của sự tự chủ của con người trong cuộc sống.

Câu 2. (5,0 điểm) Cho đoạn thơ sau:

"Mình về mình có nhớ ta
Mười lăm năm ấy thiết tha mặn nồng
Mình về mình có nhớ không
Nhìn cây nhớ núi, nhìn sông nhớ nguồn

- Tiếng ai tha thiết bên cồn
Bâng khuâng trong dạ, bồn chồn bước đi
Áo chàm đưa buổi phân li
Cầm tay nhau biết nói gì hôm nay"

(Trích “Việt Bắc” – Tố Hữu)

Cảm nhận của anh/chị về tình cảm đẹp đẽ giữa bộ đội miền xuôi và người dân Việt Bắc qua đoạn thơ trên. Từ đó, nhận xét ngắn gọn về tính dân tộc được thể hiện qua đoạn thơ.

-----Hết-----

GỢI Ý ĐÁP ÁN

Phần/ Câu	Nội dung
I	ĐỌC HIỂU
1	Theo tác giả, những lúc bạn cần đến tính tự chủ và điềm tĩnh là <i>khi bị ai đó đổ lỗi, là khi mọi lời chỉ trích đều dồn về bạn, khi bạn liên tục vấp ngã hay</i>

	<i>bị bạn bè quay lưng.</i>
2	-Biện pháp tu từ: So sánh: " tính tự chủ" với "bánh lái " -Tác dụng: nhằm tăng sức gợi hình gợi cảm.Từ đó, ta thấy chính tính tự chủ sẽ luôn giúp cho chúng ta định hướng được cuộc sống của mình, tạo nên sự kiên định, đưa chúng ta vượt qua mọi thử thách của cuộc đời.
3	Hiểu câu nói: “người hạnh phúc nhất chính là người tự chủ được bản thân” - Đối với xã hội xưa và hiện nay, mỗi thế hệ đều có những lối sống khác biệt. Nhưng dù ở đâu, bao lâu, thế hệ nào thì <u>tính tự chủ cũng luôn là điều cần thiết</u> và giúp con người ta “dễ dàng” hơn đối với cuộc sống. - Tự chủ đem lại <u>cho ta rất nhiều may mắn, thành công, danh vọng</u> trong cuộc sống.Vì ta biết kiểm soát được thái độ, hành động của mình, nhờ có sự tự chủ của bản thân, nhắc nhở phải luôn biết chế ngự và kiểm soát cảm xúc đúng nơi đúng lúc, giữ được kiên nhẫn mà hoàn thành một việc nào đó cách tốt đẹp, suôn sẻ.
4	HS có thể nêu 1 thông điệp mà mình tâm đắc nhất (0.25), đồng thời có lí giải hợp tình, hợp lí (0.75) Gợi ý: Em tâm đắc nhất thông điệp phải luôn biết giữ sự bình tĩnh cho bản thân trong bất kì hoàn cảnh nào. Lí do ở đây chính vì chỉ khi ta biết tiết chế cảm xúc, kiểm soát được hành vi của mình bằng sự bình tĩnh hết mức, ta mới có thể giải quyết tình huống, vấn đề một cách logic, thấu đáo và rõ ràng nhất. Sự bình tĩnh không chỉ đơn thuần giúp cho cuộc sống ta trở nên dễ dàng, nó còn giúp chúng ta trở thành con người hoàn thiện hơn, nhờ đó công việc cũng như các mối quan hệ của chúng ta sẽ thuận lợi hơn. Nếu bạn muốn thành công hơn trong mọi việc, mọi chuyện, hãy khôn ngoan mà chọn lấy ngay sự bình tĩnh. Vì sự bình tĩnh luôn là liều thuốc hữu hiệu cứu chữa mọi rắc rối.
	<i>Suy nghĩ về ý nghĩa của sự tự chủ của con người trong cuộc sống</i>
	<i>a. Đảm bảo yêu cầu hình thức đoạn văn</i> Học sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng phân hợp, móc xích hoặc song hành.
	<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i> Sự cô đơn của con người trong thế giới ngày “càng kết nối, càng online” hiện nay.
	a. Triển khai vấn đề nghị luận: Thí sinh lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ ý nghĩa của sự tự chủ của con người trong cuộc sống. Có thể triển khai theo hướng sau: -Giải thích: Tự chủ là khả năng tự bản thân mình đưa ra quyết định sáng suốt, không bị ép buộc, tự chủ trong lời nói, suy nghĩ, tình cảm, tự chủ với hành vi của mình trong mọi hoàn cảnh. Tự chủ là đức tính tốt cần phải rèn

	luyện trong quá trình hoàn thiện bản thân. - Ý nghĩa của sự tự chủ của con người trong cuộc sống. +Người có tính tự chủ thì trong mọi trường hợp, mọi vấn đề đều có thái độ bình tĩnh, tự tin. Tự tin vào khả năng, năng lực của bản thân, tin vào điều bản thân sẽ làm và tin vào kết quả mình mang lại. Một học sinh có tính tự chủ trong học tập biểu hiện qua việc tự giác ý thức trong hành động, chủ động làm bài tập về nhà, trên lớp với tinh thần tự học tập cao, tự học hỏi để trau dồi bản thân. +Khi rèn luyện được tính tự chủ, con người hình thành lối sống đúng đắn, cư xử có đạo đức, có văn hóa hơn. Tự chủ để giải quyết mọi tình huống trong cuộc sống, nhận được sự đánh giá cao của mọi người xung quanh về năng lực cũng như kỹ năng giao tiếp mà bản thân thể hiện. Tự chủ khiến ta tự tin, mạnh mẽ vượt qua khó khăn, cám dỗ. +Tự chủ còn mang lại cho con người nhiều cơ hội cao, dám ước mơ, dám thể hiện khả năng bản thân ở mọi lĩnh vực và sẽ thành công -Bài học: Mỗi người phải có ý thức cao, trách nhiệm trong mọi công việc, tích cực tham gia học tập và rèn luyện bản thân thật tốt; nhất là học tập kỹ năng sống, biết tự mình xử lý mọi tình huống để đem lại kết quả tốt nhất.
	<i>d. Chính tả, dùng từ, đặt câu</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.
	<i>e. Sáng tạo</i> Có cách diễn đạt mới mẻ, thể hiện sâu sắc về vấn đề nghị luận.
	Cảm nhận về tình cảm đẹp đẽ giữa bộ đội miền xuôi và người dân Việt Bắc qua đoạn thơ. Nhận xét về tính dân tộc được thể hiện qua đoạn thơ: <i>"Mình về mình có nhớ ta Mười lăm năm ấy thiết tha mặn nồng Mình về mình có nhớ không Nhìn cây nhớ núi, nhìn sông nhớ nguồn</i> <i>- Tiếng ai tha thiết bên cồn Âng khuâng trong dạ, bồn chồn bước đi Áo chàm đưa buổi phân li Cầm tay nhau biết nói gì hôm nay"</i> (Trích “Việt Bắc” – Tố Hữu)
	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</i> Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết luận được vấn đề.
	<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: tình cảm đẹp đẽ giữa bộ đội miền xuôi và người dân Việt Bắc</i>

	c. <i>Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i>: thể hiện sự cảm nhận sâu sắc và vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:
	Giới thiệu tác giả, tác phẩm, vấn đề cần bàn luận
	- Hoàn cảnh sáng tác, mạch cảm xúc thơ (0,25đ) - Tình cảm đẹp đẽ của người ở lại dành cho người ra đi (1,0đ) + nhắc nhớ kỉ niệm “mười lăm năm ấy thiết tha mặn nồng” + sự trống trải, hụt hẫng trong tâm hồn người ở lại + Lo lắng, trăn trở về tình cảm bộ đội dành cho mình có luôn mặn nồng? - Tình cảm đẹp đẽ của người ra đi dành cho người ở lại: (1,0đ) + khẳng định nỗi nhớ sâu sắc: nhớ hình, nhớ tiếng + cảm xúc nhớ “bâng khuâng”, “bồn chồn”, nghẹn ngào, đầy lưu luyến - Nghệ thuật : hình thức đối đáp, thể thơ dân tộc, sử dụng từ láy giàu cảm xúc, hình ảnh hoán dụ... (0,5đ) Khái quát, liên hệ, mở rộng vấn đề (0,25đ) - Nhận xét về tính dân tộc thể hiện qua đoạn thơ (1,0) Tính dân tộc thấm đẫm trong đoạn thơ trên nói riêng và trong thơ Tố Hữu nói chung. Nó trở thành đặc trưng phong cách nghệ thuật thơ Tố Hữu. Tính dân tộc thể hiện cả ở 2 phương diện nội dung và hình thức của đoạn trích: * Nội dung: - Cảnh sắc thiên nhiên, không gian quen thuộc: sông, núi, nguồn... - Thể hiện được vẻ đẹp của tính cách dân tộc: giàu yêu thương, lối sống nghĩa tình, thủy chung, son sắt. * Nghệ thuật: - Đề tài: chia ly quen thuộc. - Thể thơ lục bát truyền thống, lối đối đáp, xưng hô mình - ta quen thuộc, mang đậm màu sắc ca dao. - Cách nói giàu hình ảnh, giọng điệu ngọt ngào, giàu nhạc tính, mang chất liệu dân gian.
	* <i>Đánh giá</i> - Qua đoạn thơ, ta thấu hiểu và trân trọng nghĩa tình cách mạng của những con người Việt Bắc và những người cán bộ Cách mạng miền xuôi. Đó chính là nguồn sức mạnh đặc biệt giúp Cách mạng của ta giành thắng lợi dù phải trải qua muôn vàn gian khó. - Thơ Tố Hữu đậm đà tính dân tộc.
	d. <i>Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.

	<i>e. Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.
--	--

** Lưu ý:*

- Học sinh có thể trình bày theo bố cục khác nhưng vẫn đảm bảo tính logic thì giám khảo căn cứ vào bài làm cụ thể để cho điểm một cách hợp lí.
- Đặc biệt khuyến khích những bài làm sáng tạo.